

værdi — hvormod Regeringsforslaget har en Femtedel — vilde medføre, at der blev en meget stor Tilstrømning og særdeles mange Ansøgninger om at komme i Besiddelse af disse Jordlodder; men deri kan jeg ikke give ham Ret; jeg tror ikke, man i saa Henseende har synderligt at befrygte, idet der ikke ude blandt Landarbejderne vil være overvældende mange, der er i Besiddelse af 400 Kr., saaledes at de kunne tilskyde den Tiendedel af 4,000 Kr., der her forlanges. Man behøver vist ikke at frygte for, at Tilstrømningen skal blive saa stor, at man af den Grund skulde være nødt til at sætte dette Bidrag op. Udvalget har ogsaa helt igennem været enigt om bestemt at gøre den Opfattelse gældende, at hvis denne Lov virkelig skal gøre den Nytte, som tilsigtes, maa den kunne naa ned til den fattigere Del af Befolkningen. Det er ogsaa det Standpunkt, Landbokommissionens store Flertal har hævdet helt igennem, og jeg tror derfor, det i højeste Grad vilde svække denne Lovs Betydning, hvis man gav den en saadan Skikkelse, at den ikke kunde naa ned til dem, som virkelig trængte til Støtte. Naar den højtærede Minister ikke kan fragfalde de Fordringer, som ere fremsatte i Lovforslaget om, at de, som indgive Ansøgninger, skulde sende Tilbud om, hvad det hele vil koste, erkender jeg ganske vist, at man fra Administrationens Side absolut maa fordrø at have den størst mulige Sikkerhed for, at de Begæringer, som indkomme, ere byggede paa et solidt Grundlag; men det har Udvalget ment maatte kunne gøres uden at forlange, at de skulde indgive saadanne Tilbud, for ikke at sætte den enkelte i større Udgift end nødvendigt, i Fald han ikke skulde opnaa at faa sit Andragende bevilget. Men det er selvfølgelig en Sag, som Udvalget vil kunne tage under nærmere Overvejelse inden 3die Behandling. Det samme tænker jeg ogsaa vil kunne gælde om det næste Endringsforslag under Nr. 23, hvor den ærede Minister udtalte sig imod, at der blev givet Forskud til Bygningerne. Jeg troede, at vi havde stillet det hele Forhold saaledes, derved at Administrationen havde det hele i sin Haand, at der ikke kunde være nogen Fare forbunden dermed, men det er selvfølgelig ogsaa en Sag, som Udvalget vil kunne tage under Overvejelse paa ny. Angaaende Endringsforslag under Nr. 22 og 28, som bestemmer, at Staten udlaaner hele Kapitalen, og fastsætter de Billaar, under hvilke Landarbejderne kunne faa disse Jordlodder, udtalte den højtærede Minister, at naar denne Ordning var bleven begrundet ved, at Landarbejderne derved vilde opnaa bedre Naar, var dette efter hans Me-

ning ikke nogen tilstrækkelig Begrundelse; og jeg skal indrømme, at den højtærede Minister har nogen Ret i denne Opfattelse. Naar man ser i Betænkningen, hedder det der, „at naar Flertallet er gaaet bort fra at søge Opgaven løst ved Hjælp af de bestaaende Husmandskreditforeninger, saa er det, fordi denne Ordning synes ikke blot at være simplere, men ogsaa i ikke ringe Grad at kunne komme disse smaa Jordbrugere til gode“. Der er ganske vist ikke bestemt angivet, hvad der har været Udvalgets Mening. Naar vi sige, at det ogsaa i ikke ringe Grad vil komme disse smaa Jordbrugere til gode, mene vi, at Prioritetsforholdene, naar Staten overtager hele Aaaret, ere langt fordelagtigere for disse smaa Jordbrugere, end hvis de samtidig skulle have Kreditforeningslaan. Men paa den anden Side er Udvalget gaaet ud fra, at en Mand paa en Jordlod af denne Størrelse under Forudsætning af, at vi skulle stille Landarbejderne paa gunstige Billaar, ikke godt kan svare synderligt over 100 Kr., eller, som vi have foreslaaet det, 108 Kr. i aarlig Afgift. Men det er klart, at skulde Kreditforeningerne ind, og skulde det fastholdes, at en større Afgift kunde den lille Jordbruger ikke svare af Jordstykket, vilde det blive Statskassen, der væsentlig kom til at bære Tabet ved, at Kreditforeningerne fik Halvparten af Aaaret, og saa vilde Statskassen, for saa vidt Manden skal have de samme Billaar, faa et betydeligt større Rentetab, end det nu bliver Tilfældet. Men i øvrigt udtalte den højtærede Minister sig jo overordentlig velvilligt over for hele dette Spørgsmaal. Jeg skal saa blot kort omtale de sidste Endringsforslag til §§ 25 og 26. Saa vidt jeg forstod, sluttede den ærede Minister sig her til Mindretallet og mente, at Mindretallet her havde stillet de Forslag, som han nærmest kunde tiltræde. Jeg vil dog alligevel tilraade at stemme for Flertallets Endringsforslag, idet jeg tror, at disse i det hele ere langt mere overensstemmende med Regeringens Forslag end Mindretallets. Flertallets Endringer følge Regeringsforslaget helt igennem, kun at det sætter noget lempeligere Billaar, naar Enken f. Eks. gifter sig med en anden Mand, eller naar Ejendommen overdrages til Børnene. Ganske vist ere de Billaar ikke strenge, og det kan være Genstand for Forhandling, om det, Flertallet her har opstillet, giver tilstrækkeligt betryggende Betingelser. Men i hvert Fald vil jeg hævde, at Mindretallets Forslag i den Grad vilde udsætte os for Tilfældigheder, at jeg ikke kan indse, det vil være heldigt. Naar en Enke, som har et Jordbrug, gifter